DOMSTOLENS DOM
7. maj 1987 *

I sag 193/85,

angående en anmodning, som Tribunale di Milano i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

Cooperativa Co-Frutta SRL

mod

Amministrazione delle finanze dello Stato,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikler 9, 12 og 95 samt GATT-overenskomstens artikel III,

har

DOMSTOLEN,

sammensat af afdelingsformand Y. Galmot som fungerende præsident, afdelingsformændene C. Kakouris, T. F. O'Higgins og F. Schockweiler, dommerne G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, U. Everling, K. Bahlmann, R. Joliet og G. C. Rodríguez Iglesias,

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

efter at der er afgivet indlæg af:

— sagsøgeren i hovedsagen, Cooperativa Co-Frutta SRL, ved advokat Wilma Viscardini Donà, Padova,

— Den italienske Republiks regering ved lederen af Servizio del Contenzioso diplomatico Luigi Ferrari Bravo, bistået af avvocato dello Stato Sergio Laporta,

* Processprog: Italiensk.

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Johannes Føns Buhl og Enrico Traversa, begge Kommissionens Juridiske Tjeneste,

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 17. juni 1986,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 16. oktober 1986,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 17. januar 1985, indgået til Domstolen den 21. juni s.å., har Tribunale di Milano i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt fem præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikler 9, 12 og 95 samt GATT-overenskomstens artikel III (Den Almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel).

2 Spørgsmålene er forelagt som led i en tvist mellem Cooperativa Co-Frutta SRL (herefter benævnt »Co-Frutta«), et andelsselskab, hvis virksomhed består i bananmodning, og Amministrazione delle Finanze dello Stato. Tvisten vedrører spørgsmålet om tilbagebetaling af beløb opkrævet i form af forbrugsafgifter på friske bananer, konkret bananer med oprindelse i Colombia og indført til Italien fra Benelux af Co-Frutta.

3 Tribunale di Milano fandt, at tvisten gav anledning til spørgsmål om fortolkning af fællesskabsretten, og har derfor udsat sagen, indtil Domstolen har besvaret følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er en afgift, som har betegnelsen forbrugsafgift ('imposta erariale di consomo'), og som formelt rammer både indførte og indenlandske varer, men som reelt kun opkræves af indførte varer, fordi der af klimatiske grunde ikke

findes indenlandske varer (konkret bananer), en i medfør af EØF-traktatens artikler 9 og 12 forbudt afgift med tilsvarende virkning som told?

2) Eller må en sådan afgift antages at være en intern afgift i henhold til traktatens artikel 95, når forholdet er det, at den efter sin betegnelse rammer forbruget af varen og ikke dens indførsel, selv om afgiften faktisk opkræves i forbindelse med toldbehandlingen og kun rammer bananer og ikke andre former for frugt?

3) Såfremt afgiften må antages at være en intern afgift, er den da i strid med artikel 95, stk. 2, og derfor forbudt, fordi den vil kunne beskytte andre former for frugt, navnlig al indenlandsk frugt?

4) Finder artikel 95 i givet fald kun anvendelse på varer med oprindelse i EF-medlemsstaterne, eller omfatter den også varer i fri omsætning?

5) Såfremt EØF-traktatens artikel 95 ikke kan finde anvendelse på varer med oprindelse i tredjelande, vil da en afgift i strid med artikel 95, for så vidt angår varer fra medlemsstaterne, også være i strid med artikel III i GATT-overenskomsten, for så vidt den rammer varer fra stater, der er kontraherende parter i overenskomsten?«

4 Det fremgår af sagen, at der i Italien kun dyrkes bananer på Sicilien; produktionen androg 120 tons i 1985, mens importen af bananer til Italien i samme år var 357 500 tons.

5 Det er ligeledes under sagen oplyst, at den italienske afgiftslovgivning i alt omfatter nitten forskellige forbrugsafgifter, hvoraf tre er pålagt tropiske produkter, nemlig kaffe, kakao og bananer. Andre afgifter på varer bestemt til konsum er afgifterne på alkohol, øl, sukker, sødestoffer, frøolier og margarine. Der er derudover ti forbrugsafgifter på andre varer, der ikke er bestemt til konsum, herunder afgifter på forarbejdet tobak, tændstikker, metangas samt mineralolie og andre former for olie.

6 Vedrørende sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de indlæg, der er indgivet i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Første og andet spørgsmål

7 Første og andet spørgsmål vedrører afgrænsningen af en afgift med tilsvarende virkning som told, jfr. traktatens artikler 9 og 12, i forhold til en intern afgift, jfr. traktatens artikel 95, med henblik på, at den forelæggende ret kan henføre forbrugsafgiften på bananer til den ene af de to kategorier. De nævnte to spørgsmål må derfor besvares under ét.

8 Det fremgår af Domstolens faste praksis, at forbudsbestemmelserne i traktatens artikler 9 og 12 om afgifter med tilsvarende virkning som told vedrører enhver afgift, som opkræves i forbindelse med eller på grund af indførsel, særlig rammer en importeret vare, men ikke en tilsvarende indenlandsk vare, og som på grund af ændringen af varens kostpris har samme begrænsende virkning på de frie varebevægelser som told.

9 Det er karakteristisk for en afgift med tilsvarende virkning som told — og herved adskiller den sig fra en intern afgift — at den udelukkende rammer indførte varer, fordi de er indførte, mens en intern afgift rammer såvel indførte som indenlandske varer.

10 Domstolen har imidlertid fastslået, at selv en afgift, der pålægges en vare indført fra en anden medlemsstat — når der ikke findes lignende eller identiske indenlandsk fremstillede varer — ikke er en afgift med tilsvarende virkning som told, men en intern afgift i henhold til traktatens artikel 95, hvis den er led i en generel intern afgiftsordning, der systematisk og efter objektive kriterier anvendes på kategorier af varer, uanset disses oprindelse.

11 Med henblik på benævnelsen af en afgift, der rammer indførte varer, må det herefter antages, at selv om en endog særdeles beskeden indenlandsk produktion i visse tilfælde måtte sidestilles med, at der ikke er nogen indenlandsk produktion, må den omtvistede afgift dog ikke uden videre nødvendigvis betragtes som en afgift med tilsvarende virkning som told. Dette vil bl. a. ikke være tilfældet, hvis afgiften er et led i en generel intern afgiftsordning, der systematisk og efter ovennævnte kriterier anvendes på kategorier af varer.

12 En forbrugsafgift som den i hovedsagen omtvistede findes at være led i en generel intern afgiftsordning. De nitten forskellige forbrugsafgifter er hjemlet i fælles afgiftsbestemmelser og rammer grupper af varer efter et objektivt kriterium, uanset varens oprindelse, idet det afgørende er, om varen falder ind under en nærmere angiven varekategori. En del af de nævnte afgifter rammer varer bestemt til konsum, som f. eks. forbrugsafgiften på bananer. Det synes i den forbindelse ikke at være afgørende for afgiftens størrelse, beregningsgrundlaget eller de nærmere regler om opkrævningen, om de pågældende varer er fremstillet i Italien eller i udlandet. Provenuet af de nævnte afgifter anvendes ikke til et specielt formål; det udgør en statslig indtægt på linje med de øvrige afgifter og bidrager som disse til at dække statens almindelige udgifter.

13 Den omtvistede forbrugsafgift findes herefter at være led i en generel intern afgiftsordning i henhold til traktatens artikel 95, hvorfor spørgsmålet om dens forenelighed med fællesskabsretten må vurderes på grundlag af den artikel og ikke traktatens artikler 9 og 12.

14 Det første og andet spørgsmål må herefter besvares således, at en afgift, som har betegnelsen forbrugsafgift, og som formelt rammer både indførte og indenlandske varer, men som reelt næsten udelukkende opkræves af indførte varer, fordi den indenlandske produktion er særdeles begrænset, ikke er en afgift med tilsvarende virkning som indførselstold som omhandlet i EØF-traktatens artikler 9 og 12, såfremt den er led i en generel intern afgiftsordning, der systematisk og efter objektive kriterier anvendes på kategorier af varer, uanset disses oprindelse. Den er følgelig en intern afgift i henhold til traktatens artikel 95.

Tredje spørgsmål

15 Med dette spørgmsål ønsker den nationale retsinstans oplyst, om den pågældende afgift — såfremt den må antages at være en intern afgift — er forbudt i henhold til traktatens artikel 95, stk. 2, for så vidt den vil kunne beskytte andre former for frugt, navnlig typisk, indenlandsk produceret frugt.

16 I den forbindelse må det først fastslås, at Domstolen ved dom afsagt d. d. (Kommissionen mod Den italienske Republik, sag 184/85, Sml. 1987, s. 2013) fastslog, at »Den italienske Republik ikke har opfyldt sine forpligtelser i henhold til EØF-traktatens artikel 95, stk. 2, da den har indført og opretholdt en forbrugsafgift på friske bananer med oprindelse i andre medlemsstater, herunder de franske Oversøiske Departementer«.

17 Spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om »lignende« varer, hvilket er forudsætningen for at anvende forbudsbestemmelsen i artikel 95, stk. 1, bedømte Domstolen dels ud fra en række objektive egenskaber ved de to grupper af varer, dvs. bananer på den ene side og typiske, italienske spiselige frugter på den anden, som f. eks. deres organoleptiske egenskaber og deres vandindhold, dels ud fra en undersøgelse af, om de to grupper af frugter må antages at dække de samme behov hos forbrugerne.

18 Domstolen fastslog, at de to kategorier af varer har forskellige egenskaber, både i organoleptisk henseende og med hensyn til, om de må antages at opfylde de samme behov hos forbrugerne. De to kategorier af varer antoges herefter ikke at være »lignende« i henhold til artikel 95.

19 Når den første betingelse for, at der er tale om »lignende« varer, jfr. artikel 95, stk. 1, ikke er opfyldt, har artiklens stk. 2, som Domstolen har fastslået i ovennævnte dom af d. d., til formål at opfange enhver form for indirekte afgiftsmæssig beskyttelse i tilfælde, hvor varer, uden at være lignende i den i stk. 1 angivne betydning, dog konkurrerer, selv om dette sker delvis, indirekte eller potentielt.

20 Bestemmelsen har således generelt til formål at sikre, at afgifter virker neutralt, og undgå, at en medlemsstat diskriminerer en vare indført fra en anden medlemsstat ved i sin nationale afgiftslovgivning at behandle indenlandske varer gunstigere og således skabe hindringer for de frie varebevægelser mellem medlemsstaterne.

21 I den nævnte dom understregede Domstolen, at bananer repræsenterer en valgmulighed for forbrugeren. Bananer må således antages delvis at konkurrere med anden frugt. Den omstændighed, at bananer er afgiftsbelagte, må således ikke medføre en indirekte beskyttelse af typiske, italienske spiselige frugter.

22 Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den ved lov nr. 986 indførte afgiftsordning er beskyttende, fastslog Domstolen i dommen, at ordningen nærmere indebærer, at den omtvistede forbrugsafgift ikke er pålagt de mest typiske, indenlandsk producerede frugter. At afgiften er beskyttende, fremgår alene af, at den er så høj som 525 LIT pr. kg, dvs. næsten halvdelen af importprisen i 1985. En sådan forskellig afgiftsbelastning påvirker derfor markedet for de pågældende varer på den måde, at det mulige forbrug af indførte varer bliver mindre.

23 Det tredje spørgsmål må derfor besvares således, at EØF-traktatens artikel 95, stk. 2, er til hinder for en forbrugsafgift, som rammer visse indførte frugter, såfremt den må antages at beskytte den indenlandske frugtproduktion.

Fjerde spørgsmål

24 Med spørgsmålet ønsker den nationale retsinstans oplyst, om artikel 95 finder anvendelse på alle varer med oprindelse i medlemsstaterne, herunder varer, som har oprindelse i tredjelande, men som er bragt i fri omsætning i medlemsstaterne.

25 I modsætning til traktatens artikel 9, som udtrykkeligt finder anvendelse på varer hidrørende fra tredjeland, som frit kan omsættes i medlemsstaterne, omtales i artikel 95 ganske vist kun varer »fra andre medlemsstater«. Det fremgår imidlertid af

Domstolens faste praksis, at i traktatens system udgør artikel 95, stk. 1 og 2, et supplement til reglerne om afskaffelse af told og afgifter med tilsvarende virkning. De har til formål at sikre varernes frie bevægelighed mellem medlemsstaterne på normale konkurrencevilkår gennem fjernelse af enhver form for beskyttelse som følge af interne afgifter, der virker diskriminerende over for varer fra andre medlemsstater. Artikel 95 skal således sikre, at interne afgifter virker fuldstændig neutralt i forhold til konkurrencen mellem indenlandske varer og varer indført fra de øvrige medlemsstater.

26 Artikel 95 kan ikke fortolkes på en måde, der er i strid med det ovenfor angivne formål. I henhold til traktatens artikel 9, stk. 1, er Fællesskabets grundlag således en toldunion, som omfatter al vareudveksling, og som medfører indførelse af en fælles toldtarif. Som Domstolen fastslog i dommen af 15. december 1976 (Donckerwolcke, sag 41/76, Sml. s. 1921), finder de foranstaltninger, som er fastsat med henblik på liberaliseringen af samhandelen inden for Fællesskabet, i henhold til artikel 9, stk. 2, tilsvarende anvendelse på varer med oprindelse i medlemsstaterne såvel som de varer, som er bragt i fri omsætning i Fællesskabet i overensstemmelse med de i artikel 10 fastsatte krav. Domstolen fastslog herefter, at for så vidt angår de frie varebevægelser inden for Fællesskabet, ligestilles varer, som er bragt i fri omsætning, endeligt og fuldstændigt med varer med oprindelse i medlemsstaterne.

27 I dommen af 1. juli 1969 (Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders, forenede sager 2 og 3/69, Sml. 1969, s. 49), præciserede Domstolen, at styrken af de i traktatens artikler 9 og 12 indeholdte forbud er af en sådan art, at traktaten for at undgå, at de omgås ved forskellige toldmæssige eller fiskale foranstaltninger, har tilsigtet at foregribe enhver eventuel svigten ved deres håndhævelse. Domstolen udtalte, at det med artikel 95 tilsigtes at udfylde de huller i de fastsatte forbud, som en fiskal foranstaltning vil kunne medføre.

28 Heraf følger, at en fortolkning af artikel 95, hvorefter bestemmelsen ikke omfatter varer, der er bragt i fri omsætning, vil føre til et resultat, der er i strid med såvel traktatens ånd, således som den er udtrykt i artiklerne 9 og 10, som dens opbygning. Således henhører handelspolitikken over for tredjelande under Fællesskabets enekompetence, bortset fra de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger, der evt.

kan træffes på de i traktatens artikel 115 angivne betingelser. Følgelig kan medlemsstaterne ikke frit pålægge varer, som har oprindelse i tredjelande, men som er bragt i fri omsætning inden for Fællesskabet, diskriminerende afgifter.

29 Det fjerde spørgsmål må derfor besvares således, at EØF-traktatens artikel 95 omfatter alle varer med oprindelse i medlemsstaterne, herunder varer med oprindelse i tredjelande, som er bragt i fri omsætning i medlemsstaterne.

30 På baggrund af svaret på det fjerde spørgsmål er det ufornødent at besvare det femte spørgsmål.

Sagens omkostninger

31 De udgifter, der er afholdt af Den italienske Republiks regering og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som begge har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Tribunale di Milano ved kendelse af 17. januar 1985, for ret:

1) **En afgift, som har betegnelsen forbrugsafgift, og som formelt rammer både indførte og indenlandske varer, men som reelt næsten udelukkende opkræves af indførte varer, fordi den indenlandske produktion er særdeles begrænset, er ikke en afgift med tilsvarende virkning som indførselstold som omhandlet i EØF-traktatens artikler 9 og 12, såfremt den er et led i en generel intern afgiftsord-**

ning, der systematisk og efter objektive kriterier anvendes på kategorier af varer, uanset disses oprindelse. Den er følgelig en intern afgift i henhold til traktatens artikel 95.

2) **EØF-traktatens artikel 95, stk. 2, er til hinder for en forbrugsafgift, som rammer visse indførte frugter, såfremt den må antages at beskytte den indenlandske frugtproduktion.**

3) **EØF-traktatens artikel 95 omfatter alle varer med oprindelse i medlemsstaterne, herunder varer med oprindelse i tredjelande, som er bragt i fri omsætning i medlemsstaterne.**

Galmot Kakouris O'Higgins Schockweiler Bosco

Koopmans Due Everling Bahlmann Joliet Rodríguez Iglesias

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. maj 1987.

Fungerende præsident

P. Heim

Justitssekretær

Y. Galmot

Afdelingsformand